

Handläggare
Astrid Nyström

Datum
2013-02-26

Diarienummer
BUN-2012-1533.50

Barn- och ungdomsnämnden

Remiss: Ekologiskt ramverk för program och planer samt Miljö- och klimatprogram

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

att som svar på remiss Ekologiskt ramverk för program och planer samt Miljö- och klimatprogram till kommunstyrelsen avge upprättat förslag till yttrande.

Sammanfattning

Det ekologiska ramverket har utarbetats i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för miljöaspekter. Miljö- och klimatprogrammet fokuserar på områdena klimat och energi, giftfri miljö, ekologiska livsmedel samt hållbart byggande och hållbara affärer. Kommunens långsiktiga klimatmål föreslås skärpas. Sju etappmål föreslås. Alla nämnden och styrelser föreslås ta ett aktivt ansvar utifrån sitt verksamhetsansvar. Målen gäller även vid upphandling. Nämnden ser positivt på att kommunstyrelsen tydliggör kommunens vilja samt skapar en gemensam struktur och samstämmighet för olika miljöaspekter i syfte att utsläpp ska kunna minska och energianvändningen bli effektivare. Nämnden kommer inom ramen för vad som är möjligt enligt Lagen om offentlig upphandling arbeta för att ramverket och miljö- och klimatprogrammet följs i upphandling och avtal samt i andra sammanhang där det är möjligt. Utifrån kommunens nuvarande styrmodell anser nämnden att etappmål nummer 5 - 50 procent ekologiskt i matsalen 2020 – ska riktas direkt, via ägardirektiv, till Styrelsen för vård och bildning.

Bakgrund

Barn- och ungdomsnämnden har av kommunstyrelsen hemställts att yttra sig över rubricerat ärende (**bilaga 1**).

Förslag till yttrande har upprättats (**bilaga 2**).

Ärendet

Det ekologiska ramverket har utarbetats i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för miljöaspekterna vatten, luft, buller, naturvård, avfall samt ett miljö- och klimatpro-

gram. I ramverket föreslås övergripande prioriteringar och principer samt arbetssätt gemensamt för de program och planer som ingår i den ekologiska delen av hållbarhetsbegreppet.

Miljö- och klimatprogrammet fokuserar på områdena klimat och energi, giftfri miljö, ekologiska livsmedel samt hållbart byggande och hållbara affärer.

Programmet utgörs av långsiktiga mål, etappmål samt strategiska insatsområden och täcker viktiga miljöaspekter och områden, som inte står i centrum för andra program inom det ekologiska ramverket, men innehåller också insatsområden som förstärker viktiga områden i fler program och planer.

Kommunens långsiktiga klimatmål föreslås skärpas ytterligare. Förslag till nytt långsiktigt klimatmål lyder:

De samlade utsläppen av växthusgaser per medborgare ska minska med 50 procent till år 2020, jämfört med 1990 års nivå, för att därefter fortsätta minska och senast år 2050 vara cirka ett halvt ton per invånare.

Systematisk energieffektivisering bedrivs inom bebyggelse och transporter samt inom produktion och konsumtion för att kunna halvera energianvändningen i kommunen till 2030 i jämförelse med år 2009.

Förslag till långsiktigt miljömål lyder:

Förekomsten av ämnen i inomhus- och utomhusmiljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Program och planer inom ekologisk hållbarhet föreslås prioritera förnyelsebara och klimateffektiva energikällor samt att gift fritt samhälle där hälsa och miljö går hand i hand.

Ett antal principer föreslås också som program och planer inom ramverket ska arbeta utifrån. Samverkan är grunden för arbetet inom det ekologiska ramverket. Alla samhällsaktörer behöver ta ett gemensamt ansvar för ekologisk hållbarhet. Samarbete etableras även med andra större kommunen samt internationellt. Kommunen ledare och medarbetare föreslås se betydelsen av ett miljöansvar i arbetet. Kommunen ska underlätta för medborgaren i sitt vardagsliv och yrkesliv samt företag att leva och verka miljövänligt. Kommunen ska vara med och främja ny teknik. Innovationsupphandling är en naturlig del i detta.

Alla nämnden och styrelser föreslås ta ett aktivt ansvar utifrån sitt verksamhetsansvar. Kommunen föreslås utveckla ett systematiskt arbete för social och ekologisk hållbarhet inom alla upphandlingsområden.

Stadsdelsutveckling integrerat med ekologisk hållbarhet samt hållbarhetsprogram för exploateringsområden som föreslås prioriteras som delgeografiska satsningar.

Uppsalas miljö- och klimatprogram är en del av kommunens långsiktiga arbete för en hållbar utveckling beskrivet i Policy för hållbar utveckling och översiktsplanens vision.

Miljö- och klimatprogrammet har två huvudsakliga syften. Ett övergripande syfte är att skapa en sammanhållen och övergripande plattform för det strategiska arbetet med miljö och klimat och på så sätt uppnå kommunens långsiktiga miljö-, klimat- och utvecklingsmål.

Ett externt syfte är att visa på kommunens riktning, spets och bredd i miljö- och klimatarbetet och på så sätt ta vara på medborgarnas engagemang i miljö- och klimatfrågan.

Sju etappmål föreslås för att miljö- och klimat ska fungera som en drivkraft för en snabb utveckling till ett hållbart samhälle i allmänhet och de övergripande miljö- och klimatmålen i synnerhet.

1. 100 procent lokalt producerad förnybar värmeenergi år 2020, 30 procent lokalt producerad förnybar elenergi år 2020
2. Fossilbränslefria kommunala fordon och transporter år 2020
3. 25 procent absolut energieffektivare verksamhet år 2020
4. På väg mot en giftfri miljö år 2020
5. 50 procent ekologiskt i matsalen 2020
6. Öka det hållbara byggandet
7. Hållbara affärer

Mål 1-4 samt 7 föreslås samtliga nämnder vara ansvariga för. Mål 5 föreslås barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden för barn och unga, nämnden för hälsa och omsorg, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden, Fyrishov AV, Uppsala Konsert & Kongress AB samt Stadsteatern AB vara ansvariga för att uppfylla.

Målen gäller även vid upphandling. Ansvariga nämnder ansvarar även för uppföljning.

Synpunkter och påpekanden

Kontoret kan inte bedöma om målen i Miljö- och klimatprogrammet är rimligt satta och realiserbara.

Gällande upphandling gäller enligt Lagen om offentlig upphandling att upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn vid offentlig upphandling om ”upphandlingens art motiverar detta”. Kraven ska inte strida mot EU-rättsliga grundprinciper, miljöhänsyn ska vara ”relevanta” det vill säga att de ska ha ett naturligt samband med det som ska upphandlas och inte vara onödigt långtgående i förhållande till sitt syfte.

En upphandling ska genomföras i enlighet med principerna om ”likabehandling” och ”icke-diskriminering”, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Dessa principer är avgörande för hur den upphandlande myndigheten kan formulera miljöhänsyn och sociala hänsyn i en upphandling.

Proportionalitetsprincipen innebär bland annat att den upphandlande myndigheten inte får ställa mer långtgående krav på leverantören eller på den vara eller tjänst som ska upphandlas än vad som är nödvändigt och kan anses ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen.

Principerna innefattar inte bara öppen diskriminering, utan alla andra former av dold diskriminering som leder till samma resultat, exempelvis styrande kravspecifikationer som i praktiken utesluter andra än nationella anbudsgivare.

Nämnden föreslås i sitt yttrande lyfta fram

- att det är positivt med ett samlat grepp om miljö och klimatfrågor
- att nämnden inte bedömt målens realiserbarhet
- att nämnden kommer så långt möjligt arbeta för att ramverket och miljö- och klimatprogrammet följs, till exempel i upphandling och avtal
- att mål 5 om ekologiskt i matsaten borde riktas till styrelsen för vård och bildning

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helénus-Nilsson
Direktör

Handläggare
Astrid Nyström

Datum
2013-02-28

Diarienummer
BUN-2012-1533.50

FÖRSLAG

Kommunstyrelsen

Yttrande över Ekologiskt ramverk för program och planer samt Miljö- och klimatprogram, dnr KSN-2012-1129

Kommunstyrelsen har hemställt om barn- och ungdomsnämndens yttrande över rubricerat ärende. Med anledning härav vill nämnden framföra följande:

Nämnden ser positivt på att kommunstyrelsen genom Ekologiskt ramverk och Miljö- och klimatprogram tydliggör kommunens vilja samt skapar en gemensam struktur och samstämmighet för olika miljöaspekter i syfte att utsläpp ska kunna minska och energianvändningen bli effektivare.

Nämnden kan inte bedöma möjligheten att kunna realisera de föreslagna målen i Miljö- och klimatprogrammet men utgår ifrån att målen är nåbara.

Nämnden kommer inom ramen för vad som är möjligt enligt Lagen om offentlig upphandling arbeta för att ramverket och miljö- och klimatprogrammet följs i upphandling och avtal. Nämnden kommer även i andra sammanhang, till exempel inom arbetet med stadsdelsutveckling samt i sammanhang där det är relevant följa ramverket och miljö- och klimatprogrammet.

Utifrån kommunens nuvarande styrmodell anser nämnden att etappmål nummer 5 - 50 procent ekologiskt i matsalen 2020 – ska riktas direkt, via ägardirektiv, till Styrelsen för vård och bildning.

Barn- och ungdomsnämnden

Cecilia Forss
Ordförande

Kerstin Sundqvist
Sekreterare